

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/20483,Raport-w-sprawie-bezpieczenstwa-za-2022-rok.html>
11.05.2024, 10:16

„Raport w sprawie bezpieczeństwa” za 2022 rok

02.10.2023

Stan bezpieczeństwa kolei, ważne zmiany w prawodawstwie krajowym, stan certyfikacji i autoryzacji, doświadczenia związane z nadzorowaniem zarządców infrastruktury i przedsiębiorstw kolejowych oraz odstępstwa od obowiązku certyfikacji ECM – to zawartość „Raportu w sprawie bezpieczeństwa” przygotowanego przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Adresatem raportu jest Agencja Kolejowa Unii Europejskiej, ale jest również dostępny w Dzienniku Urzędowym Prezesa UTK dla wszystkich zainteresowanych: organów administracji publicznej, przedsiębiorców kolejowych, stowarzyszeń i izb gospodarczych.

Rok 2022 był pierwszym od 15 lat, w którym nie było żadnych poważnych wypadków. Liczba znaczących wypadków wyniosła 225, czyli zwiększyła się o 7,7% w stosunku do roku poprzedniego. Jednak w przeliczeniu na miliard pociągokilometrów oznacza to wzrost wskaźnika o 0,02, czyli o 2,5% (z 0,80 do 0,82). Ta niewielka różnica wartości wskaźnika wynika ze zwiększonej o ponad 5% pracy eksploatacyjnej w stosunku do 2021 r.

Największy wzrost liczby znaczących wypadków na liniach autoryzowanych zarządców infrastruktury kolejowej nastąpił w kategorii wypadków z udziałem osób i poruszających się pojazdów kolejowych – ze 124 do 152 (22,6%). Również w

powiązanej z tymi wypadkami grupie osób nieupoważnionych przebywających na obszarze kolejowym wystąpił największy wzrost liczby osób zabitych – o 22,2%, a ich liczba osiągnęła 121.

Prezes UTK zwraca uwagę, że możliwość minimalizacji liczby tego rodzaju zdarzeń przez kolej jest niewielka, a doraźne środki obejmują głównie działania prewencyjne, w tym edukację prowadzoną m.in. przez Prezesa UTK poprzez „Kampanię Kolejowe ABC” oraz nakładanie kar na osoby przechodzące przez tory w miejscach niedozwolonych. Niezbędne są w tym przypadku długofalowe działania, dotyczące zarówno nowych inwestycji kolejowych, jak i zagospodarowania przestrzennego terenów zamieszkałych sąsiadujących z liniami kolejowymi.

Podobnie jak w 2021 r. nie było ofiar śmiertelnych wśród pracowników, a liczba osób zabitych wśród użytkowników przejazdów kolejowo-drogowych spadła z 48 o 7 osób (14,6%) wraz ze spadkiem liczby wypadków na przejazdach o 16,2%, czyli do 181 zdarzeń.

KOLEJ JEST BEZPIECZNA

Polska nie przekroczyła w 2022 r. wartości żadnego ze wskaźników CST (wspólne cele bezpieczeństwa - Common Safety Targets). Najwyższą wartość, podobnie jak w 2021 r., osiągnął wskaźnik CST 3.1, dotyczący ryzyka dla użytkowników przejazdów i wyniósł 54,9% maksymalnej dopuszczalnej wartości. Był on jednak niższy o 13,5 punktu procentowego od wskaźnika dla tej kategorii, osiągniętego w roku poprzednim i najniższy w ostatnich 5 latach. Wskaźnik ryzyka dla ogółu społeczeństwa (CST 6) wzrósł o 2,2 punktu procentowego w stosunku do najniższej wartości w tym okresie, odnotowanej w 2021 r. i wyniósł 38,8%.

CEMM – SYSTEMOWA ODPOWIEDŹ NA SPAD- Y

Wśród zdarzeń poprzedzających wypadki, najliczniejszą grupę stanowią nadal pęknięcia szyn, jest ich jednak o 28% mniej niż w 2021 r. Liczba tych zdarzeń w 2022 r. była najniższa od pięciu

lat i w stosunku do największej ich liczby, odnotowanej w 2018 r., spadła o 57%. Drugą co do liczebności grupą zdarzeń poprzedzających są pominięcia sygnału „stój”, których liczba spadła w stosunku do 2021 r. zaledwie o 3%.

Jednym z działań, które mogą przyczynić się do zmniejszenia liczby zdarzeń SPAD jest wprowadzenie od 1 stycznia 2023 r. państwowych egzaminów na licencję i pierwsze świadectwo maszynisty przeprowadzanych przez Prezesa UTK w Centrum Egzaminowania i Monitorowania Maszynistów współfinansowanym przez Unię Europejską. Ujednolicenie standardu egzaminowania oraz zwiększenie jego bezstronności dzięki wprowadzeniu egzaminu państwowego powinno przełożyć się również na podniesienie poziomu szkolenia osób wstępujących do zawodu maszynisty. Istotnym elementem nowego egzaminu będzie część przeprowadzana na symulatorze pojazdu kolejowego.

WAŻNY CEL PUBLIKACJI

Jednym z celów publikacji corocznego raportu w sprawie bezpieczeństwa jest zapewnienie spójnego i porównywalnego zestawu danych o bezpieczeństwie kolei w Unii Europejskiej. Regulacje unijne określają szczegółowe wymagania dotyczące zakresu i sposobu gromadzenia tych danych. W raporcie uwzględnia się zdarzenia klasyfikowane jako znaczące wypadki, do których należą wypadki z udziałem co najmniej jednego pojazdu kolejowego będącego w ruchu:

- z przynajmniej jedną ofiarą śmiertelną lub ciężko ranną lub
- powodujące znaczne szkody w taborze, torach kolejowych, instalacjach lub środowisku, tj. szkodę o wartości co najmniej 150 tysięcy euro, lub
- powodujące znaczne zakłócenie ruchu, tj. wstrzymanie ruchu kolejowego na głównej linii kolejowej przez co najmniej 6 godzin.

Statystyka dotycząca znaczących wypadków jest wykorzystywana do oceny poziomu bezpieczeństwa

realizowanej za pomocą tzw. wspólnych wskaźników bezpieczeństwa (CSI). Znaczących wypadków jest średniorocznie o około połowę mniej niż wypadków, co powoduje, że dane prezentowane w Raporcie mogą odbiegać od informacji w corocznym „[Sprawozdaniu ze stanu bezpieczeństwa ruchu kolejowego](#)”.